

Η συνεργασία των εκπαιδευτικών για τα παιδιά και το σχολείο της κοινότητας

Νηπιαγωγοί και δάσκαλοι εκπαιδευτικοί όλων των αντικειμένων, τάξη ένταξης κι υποδοχής αλλά και κοινοί θεσμοί, όπως η βιβλιοθήκη ή οι γιορτές, έχουν μπροστά τους μια δυνατότητα να συνεργαστούν από κοινού, και να κάνουν μεγαλύτερη την αλληλεπίδραση προς όφελος των παιδιών. Ή να αδιαφορήσουν. Όταν η νηπιαγωγός ανοίγεται στην κοινότητα για να κάνει τη συμπερίληψη στον χώρο της κατάληψης Νοταρά δημιουργεί όρους ενός εξωστρεφούς σχολείου στην κοινότητα. Κι όταν εμπνέεται από έναν σκηνοθέτη της παιδαγωγικής Freinet για τον ίδιο χώρο που κι ο ίδιος παρουσιάζει στην ταινία του, τότε η ετερότητα ήδη είναι παιδαγωγική. Μετά μπορούν να ακολουθήσουν δράσεις στην αυλή ή στην τάξη.

Ένα τέτοιο πλαίσιο συνεργασίας είχαμε αυτή τη σχολική χρονιά με το 95^ο Νηπιαγωγείο και τη βιβλιοθήκη του 35^{ου} Δημοτικού Σχολείου Εξαρχείων. Τα μολύβια της Μαλάλα, του κοριτσιού που υπέστησε τα πάνδεινα για να μην πάει σχολείο, ήταν ήδη στην πόρτα του σχολείου. και περίμεναν την στιγμή να γίνουν εικαστικές χειρονομίες των παιδιών, δίνοντας σ' αυτά τη ζωή που τους έλειπε. Αυτό που έρχεται στο σχολείο είναι η ζωή κι ως τέτοια είτε την υποδεχόμαστε είτε την πολεμάμε. Οι εκπαιδευτικοί που συνεργάστηκαν διάλεξαν το πρώτο. Από πόλεμο ξέρουν ακόμα και τα παιδιά τους.

Η ιστορία είναι απλή. Τα δύο τμήματα του 95ου Νηπιαγωγείου Αθηνών συμμετείχαν στην εικαστική έκθεση με τίτλο «Το όνειρό μου για τον κόσμο» που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του 2ου διαπολιτισμικού φεστιβάλ στη βιβλιοθήκη «We need books». Έμπνευση για το ομαδικό κολλάζ των παιδιών αποτέλεσε το ρεφρέν του γαλλικού τραγουδιού «Nous n'avons pas du tout peur des ruines» το οποίο ακούστηκε στην ταινία του Γιάννη Γιουλούντα «Δεν φοβόμαστε τα ερείπια» (2024). Την ταινία είχε παρακολουθήσει μία εκ των νηπιαγωγών και είχε αποτελέσει γι' αυτήν ορόσημο! Το ίδιο συμμετείχε κι ο δάσκαλος της δ' τάξης κι υπεύθυνος της βιβλιοθήκης με μια διαφορετική όμως μεθοδολογία. Τα παιδιά είπαν αυτές τις μοναδικές λέξεις που μετά θα τις έκαναν εικόνα. Παρουσία των συντονιστριών εκπαίδευσης προσφύγων τα παιδιά ζωγράφισαν την ουτοπία του ονειρικού κόσμου τους. Η παρουσία της παλαιστίνιας μαθήτριάς της τάξης τους έδινε ένα ισχυρό κίνητρο.

Στο νηπιαγωγείο, αντιστοίχως στην αρχή, προηγήθηκε συζήτηση για τον κόσμο στον οποίο ζουν τα παιδιά σήμερα, αλλά και για τα παιδιά του υπόλοιπου κόσμου. Μέσα από τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις των ίδιων των μαθητών/ τριών τα παιδιά προβληματίστηκαν για τις κοινωνικές ανισότητες και τον πόλεμο και παρατήρησαν τη διαφορά στην καθημερινότητα των παιδιών του κόσμου κι ένιωσαν ποικίλα συναισθήματα. Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τα παιδιά να κλείσουν τα μάτια τους και να ονειρευτούν τον κόσμο που θα ήθελαν να ζουν! Μετά από συζήτηση και μοίρασμα ιδεών κατέληξαν ότι θα ήθελαν έναν κόσμο που να χωράει μέσα του όλα τα παιδιά του κόσμου, όλα τα δικαιώματα των παιδιών, αλλά και όλα τα όμορφα συναισθήματα.

Την επόμενη ημέρα διαβάστηκε στην τάξη το βιβλίο «Το μαγικό μολύβι της Μαλάλα» (2013). Η ιστορία αυτή άρεσε ιδιαίτερα στα παιδιά, τα οποία εξέφρασαν μάλιστα την εξής επιθυμία: «Μακάρι να είχαμε κι εμείς ένα μαγικό μολύβι». Αυτή τους η επιθυμία αποτέλεσε αφορμή για περαιτέρω συζήτηση. Με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου οι νηπιαγωγοί των δύο τμημάτων προσπάθησαν να διευρύνουν τους ορίζοντες των παιδιών, να αναπτύξουν την φαντασία και την κριτική τους σκέψη καθώς και να διερευνήσουν σχετικές με το θέμα γνώσεις. Το ρεφρέν του γαλλικού τραγουδιού «Nous n'avons pas du tout peur des ruines» ήταν απόλυτα σχετικό και με την ιστορία που προηγήθηκε, καθώς και με τις απαντήσεις των παιδιών. Γι' αυτό τα παιδιά ενθαρρύνθηκαν να το μάθουν στην ελληνική γλώσσα και με βάση αυτή να δουλέψουν τόσο ατομικά όσο και ομαδικά. Απώτερος σκοπός ήταν η δημιουργία ενός κολλάζ το οποίο θα έπαιρνε μέρος στην εικαστική έκθεση!

Για το κολλάζ επιλέχθηκαν ελεύθερα από τα παιδιά φωτογραφίες από τον πόλεμο που γίνεται ακόμα και σήμερα στην Παλαιστίνη. Αυτή η άσχημη πλευρά της πραγματικότητας και του κόσμου όπου ζουν σήμερα, είναι μια πληγή που πρέπει να κλείσει. Η αγάπη, όπως τα παιδιά είπαν και τα μαγικά τους μολύβια, είναι τα μόνα που μπορούν να σώσουν τον κόσμο και να νικήσουν την ασχήμια του!

Η μολυβοθήκη της πόρτας του 35^{ου} Δημοτικού Σχολείου ήδη από το 2014, είναι η αγάπη των παιδιών στη γραφή για να διορθώσουν αυτά που συμβαίνουν στον κόσμο και τα πληγώνει. Οι εκπαιδευτικοί έδωσαν στα χέρια τους τη δύναμη της αλλαγής του κόσμου. Με τα μολύβια τους τα παιδιά θα νικούν τους νικητές αυτού του κόσμου.

Αυτή ήταν μια από τις δράσεις συνεργασίας των εκπαιδευτικών στον κοινό χώρο του σχολείου και του νηπιαγωγείου των Εξαρχείων. Με την συνεργασία των εκπαιδευτικών σε πολλά επίπεδα όλη τη χρονιά, τα παιδιά ζουν τη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό μ' έναν τρόπο που γνωρίζονται με τους εκπαιδευτικούς πριν τους έχουν δασκάλους. Κι αυτό τα κάνει να ονειρεύονται τη στιγμή που θα μεγαλώσουν συνεργατικά.

Τι σημαίνει όμως συνεργασία για μικρούς και μεγάλους; Συνεργάζομαι σημαίνει τελικά αφήνομαι μ' εμπιστοσύνη στον άλλο να μιλήσει για μένα. Κι αυτό ήταν το μεγαλύτερο μάθημα αυτής της χρονιάς.

Βίκυ Βλαχογιάννη, νηπιαγωγός
Μπάμπης Μπαλτάς, δάσκαλος
Δήμητρα Παπαφράγκα, νηπιαγωγός